

Antagningsordning – utbildning på grundnivå och avancerad nivå, antagningsomgången sommaren/hösten 2023

1. Allmänt

Antagningsordningen innehåller de regler för utbildning som högskolan använder när det gäller anmälan, behörighet, undantag från behörighetsvillkor och urval till kurser och program på grundnivå och avancerad nivå Högskoleförordning (HF) (1993:100) 7 kap. Dessutom innehåller den regler om hur beslut om behörighet överklagas HF 12 kap.

Högskolans styrelse beslutar om antagningsordningen. Chefen för Avdelningen för studentservice och utbildningsadministration har beredningsansvar.

Vid behörighetsbedömning av sökande till kurser och program tillämpar Högskolan Dalarna (HDA) de nationella riktlinjer som anges i Bedömningshandboken¹, som utarbetas i samarbete mellan universitets- och högskolerådet (UHR) och landets universitet och högskolor. I den finns riktlinjer och anvisningar som berör bedömning, behörighet och urval gällande sökande med svensk och utländsk förutbildning.

I vissa fall är anmälningsavgift och studieavgift en förutsättning för antagning. Det finns beskrivet i Regler för studieavgiftsskyldiga studenter, Dnr: C 2022/272.

Den som är antagen till en utbildning ska påbörja studierna den termin som anges i antagningsbeskedet. Den som på grund av förhinder inte kan påbörja en utbildning kan ansöka om anstånd med studiestart (se punkt 8). Uppdragsutbildning, utbildning med särskilt avtal, Vidareutbildning av lärare som saknar lärarexamen (VAL) och Kompletterande pedagogisk utbildning (KPU) omfattas inte av antagningsordningen. Dessa regleras genom särskilda förordningar och av HDA fastställda lokala riktlinjer och avtal.

2. Anmälan

Anmälan till studier ska göras via antagning.se för nationella sökande och universityadmissions.se för internationella sökande enligt tidplan på respektive webbplats. Detta gäller för anmälningar till kurser, program och kurs inom program. Anmälan till senare del av program sker via länk på du.se

Senast sista kompletteringsdatum ska dokument laddas upp på antagning.se/universityadmissions.se för att styrka behörighet. Meriter kan finnas sparade i det för högskolorna gemensamma antagningssystemet NyA, liksom i studiedokumentationssystemet Ladok. Detsamma gäller gymnasiebetyg och komvuxbetyg som i de flesta fall överförs till antagningssystemet via den nationella betygsdatabasen, BEDA. Det är den sökandes ansvar att själv ta reda på om meriter finns sparade i systemet eller måste laddas upp.

¹ www.uhr.se

I vissa fall krävs annan typ av dokumentation och andra kompletteringsdatum gäller för att bli bedömd till en utbildning, se respektive utbildnings webbsida på du.se.

2.1 Sen anmälan

Sen anmälan kan göras om anmälningsalternativet är öppet för sen anmälan.

Vid sen anmälan, efter sista anmälningsdatum, görs ingen meritvärdering utan behöriga sökande rangordnas baserat på anmälningsdatum efter alla sökande som anmält sig i tid.

2.2 Återanmälan

Återanmälan kan göras på antagning.se/universityadmissions.se efter urval om den sökande har blivit struken förutsatt att utbildningen är öppen för sen anmälan. Om strykningen beror på obehörighet eller sen komplettering måste sökande meddela antagning.se/universityadmissions.se för att få hjälp med återanmälan.

2.3 Omregistrering

Full omregistrering görs om syftet är att delta i kursen fullt ut och följa undervisningen en gång till. Anmälan görs via antagning.se/universityadmissions.se. Full omregistrering medges endast i mån av plats och placeras därför som sen anmälan.

2.4 Inställd utbildning

Utbildning kan endast ställas in före första urvalet. Sökande ska meddelas om inställd utbildning senast i sitt antagningsbesked.

3. Behörighet

För att bli behörig krävs grundläggande behörighet och i vissa fall särskild behörighet. Förkunskapskrav till kurs respektive program ska anges i kursplan respektive utbildningsplan. Förkunskapshandbok – stöd till författare av kurs- och utbildningsplaner ska användas som stöd vid formulering av förkunskapskrav².

Det är den sökandes ansvar att styrka sin behörighet till sökt utbildning.

3.1. Grundläggande behörighet till utbildning som påbörjas på grundnivå

Grundläggande behörighet till utbildning som påbörjas på grundnivå och vänder sig till nybörjare har den som har kompetenser enligt 1–6

1. kunskaper inom det svenska och det engelska språket,
2. ett vetenskapligt förhållningssätt,
3. förmåga att kunna belysa frågor ur flera perspektiv
4. problemlösningsförmåga,
5. förmåga att kunna dra slutsatser och argumentera för dessa, och
6. övrig kompetens som är nödvändig för att kunna tillgodogöra sig sådan utbildning.

² Bilaga 5 till Handläggningsordning för kurs- och utbildningsplaner dnr HDa 2021/1394

En sökande ska anses ha sådana nödvändiga kompetenser som anges i stycket ovan om sökanden

1. har avlagt en högskoleförberedande examen i gymnasieskolan eller inom kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå,
2. har avlagt en yrkesexamen i gymnasieskolan eller inom kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå samt har lägst betyget E i de kurser i svenska eller svenska som andraspråk och engelska som krävs för en högskoleförberedande examen i gymnasieskolan,
3. har en svensk eller utländsk utbildning som motsvarar kraven i 1 eller 2,
4. är bosatt i Danmark, Finland, Island eller Norge och där är behörig till högre utbildning,
5. enligt äldre bestämmelser har uppfyllt kraven för grundläggande behörighet till grundläggande högskoleutbildning eller utbildning som påbörjas på grundnivå, eller
6. har godkänt resultat på ett sådant behörighetsprov som anges i förordningen (2018:1510) om försöksverksamhet med behörighetsprov för tillträde till högskoleutbildning.

Utöver detta kan en sökande visa att han eller hon har sådana nödvändiga kompetenser genom svensk eller utländsk utbildning, praktisk erfarenhet eller på grund av någon annan omständighet.

Den som har annat modersmål än svenska, danska, färöiska, isländska eller norska ska ha de kunskaper i svenska som behövs för att anses ha grundläggande behörighet.

UHR får meddela närmare föreskrifter om kravet i första stycket. Den som har finska som modersmål och har haft svenska som ämne i finskt gymnasium eller motsvarande finsk skolform under tre år eller mer ska dock anses ha de kunskaper i svenska som behövs.

HDA kan ge undantag från krav på svenska för grundläggande behörighet till utbildningar som i sin helhet ges på engelska eller annat främmande språk.

3.2. Särskild behörighet till utbildning som påbörjas på grundnivå och som vänder sig till nybörjare

De krav på särskild behörighet som ställs ska vara helt nödvändiga för att studenten ska kunna tillgodogöra sig utbildningen. Kraven får avse

1. kunskaper från en eller flera kurser i gymnasieskolan eller motsvarande kunskaper,
2. godkänt resultat på ett konstnärligt prov för en utbildning som leder till en konstnärlig examen,
3. lämplighet enligt vad som anges i HF 7 kap 9 b §, och
4. andra villkor enligt vad som anges i HF 7 kap 11 § första stycket 2.

Särskild behörighet har också den som genom svensk eller utländsk utbildning, praktisk erfarenhet eller på grund av någon annan omständighet har förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen.

UHR får meddela föreskrifter om vilka krav på särskild behörighet som ska gälla för ett utbildningsprogram som vänder sig till nybörjare och som leder till en sådan yrkesexamen.

Om det finns särskilda skäl får en högskola, för tillträde till en viss utbildning, meddela föreskrifter om

1. krav på kunskaper från andra kurser i gymnasieskolan, eller
2. krav på andra villkor än kunskaper från en eller flera kurser i gymnasieskolan eller motsvarande kunskaper om de betingas av utbildningen eller är av betydelse för det yrkesområde som utbildningen förbereder för.

Innan högskolan meddelar föreskrifter enligt första stycket ska UHR ges tillfälle att yttra sig över högskolans förslag.

3.3. Särskild behörighet till utbildning som påbörjas på grundnivå och som vänder sig till andra än nybörjare

De krav på särskild behörighet som ställs ska vara helt nödvändiga för att studenten ska kunna tillgodogöra sig utbildningen. Kraven får avse

1. kunskaper från en eller flera kurser i gymnasieskolan eller motsvarande kunskaper,
2. kunskaper från en eller flera högskolekurser, och
3. andra villkor som betingas av utbildningen eller är av betydelse för det yrkesområde som utbildningen förbereder för.

Högskolan får bestämma vilka krav som ska ställas.

Särskild behörighet har också den som genom svensk eller utländsk utbildning, praktisk erfarenhet eller på grund av någon annan omständighet har förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen.

3.4 Grundläggande behörighet till utbildning på avancerad nivå

Grundläggande behörighet till ett utbildningsprogram som leder till en generell eller konstnärlig examen på avancerad nivå har den som

1. har en examen på grundnivå som omfattar minst 180 hp eller motsvarande utländsk examen, eller
2. genom svensk eller utländsk utbildning, praktisk erfarenhet eller på grund av någon annan omständighet har förutsättningar att tillgodogöra sig utbildning på avancerad nivå.

Undantag får göras från kravet på en examen i första stycket 1, om en sökande bedöms kunna uppfylla fordringarna för en sådan examen men examensbevis på grund av särskilda omständigheter inte har hunnit utfärdas. Den som på nämnda grunder antas till ett utbildningsprogram, måste efter genomgången program kunna uppvisa det behörighetsgivande examensbeviset, för att kunna få en examen på avancerad nivå utfärdad vid HDa.

Grundläggande behörighet till ett utbildningsprogram som leder till en sådan yrkesexamen på avancerad nivå som enligt examensordningen förutsätter viss legitimation eller viss tidigare avlagd examen har den som fått angiven legitimation eller avlagt angiven examen. Grundläggande behörighet har även den som genom svensk eller utländsk utbildning, praktisk erfarenhet eller på grund av någon annan omständighet har förutsättningar att tillgodogöra sig utbildning på avancerad nivå. Detta gäller dock inte i fråga om utbildningsprogram som leder till en sådan yrkesexamen som förutsätter legitimation.

Grundläggande behörighet till annan utbildning på avancerad nivå har den som genomgått utbildning på grundnivå eller genom svensk eller utländsk utbildning, praktisk erfarenhet eller på grund av någon annan omständighet har förutsättningar att tillgodogöra sig utbildning på avancerad nivå.

3.5 Särskild behörighet till utbildning på avancerad nivå

De krav på särskild behörighet som ställs skall vara helt nödvändiga för att studenten skall kunna tillgodogöra sig utbildningen. Kraven får avse

1. kunskaper från en eller flera högskolekurser, och
2. andra villkor som betingas av utbildningen eller är av betydelse för det yrkesområde som utbildningen förbereder för.

HDA får bestämma vilka krav enligt första stycket som skall ställas.

3.6 Validering av reell kompetens

Med reell kompetens avses den samlade kompetens en person har, som gör att den genom svensk eller utländsk utbildning, praktisk erfarenhet eller på grund av någon annan omständighet har förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen.

Den som genom validering av reell kompetens bedöms ha förutsättningar att tillgodogöra sig den aktuella utbildningen, likställs i behörighetsbedömningen med den som uppfyller kursens eller utbildningsprogrammets formella förkunskapskrav.³³

Ansökan och samtliga bilagor laddas upp på antagning.se eller universityadmissions.se senast sista anmälningdag.

3.7 Villkorsantagning

Om den sökande inte uppfyller behörighetskravet senast sista kompletteringsdag avseende utbildningar med tidigare akademiska studier som förkunskapskrav, har HDA möjlighet att bedöma sökande som behörig med villkor. Studier vid Tekniskt basår, Teknisk bastermin och vissa behörighetsgivande språkkurser kan också ligga till grund för villkor. Antagning/reservplacering sker med villkor att kravet för behörighet kan styrkas senast vid registrering (eller vid den tidpunkt som utbildningen har fastställt).

4. Urval

När det finns fler behöriga sökande till en kurs eller ett program än det finns utbildningsplatser, ska ett urval göras. Vid urval ska hänsyn tas till de sökandes meriter.

Till kurser inom utbildningsprogram sker inget urval eftersom behöriga programstudenter har platsgaranti till programmets kurser. Gäller ej kurser som endast ges som fristående kurs. Förutsättningen är dock att studenten har gjort en anmälan till kurserna i tid, uppfyller förkunskapskraven till kursen samt senast sista svarsdag tackat ja till erbjuden utbildningsplats.

Behörig sökande som saknar meritvärde deltar i urval, men kan endast bli antagen om det finns fler lediga platser än det finns sökande med meritvärde.

4.1. Urval till utbildning som påbörjas på grundnivå och som vänder sig till nybörjare
Huvudregeln vid urval är att minst en tredjedel av platserna ska fördelas på grundval av betyg och minst en tredjedel på grundval av resultat från högskoleprovet. Den sista tredjedelen kan vara alternativt urval. HDA tillämpar en platsfördelning som är 66 % på betyg och 34 % på högskoleprovsresultat.

UHR får medge att en högskola vid urval till en viss utbildning får göra en annan platsfördelning och fördela platserna på annat sätt på grundval av de urvalsgrunder om det finns särskilda skäl, exempelvis då högskoleprovet bedöms ha en låg prognostiserande förmåga och det råder låg konkurrens i

³³ Handläggningsordning för validering av reell kompetens Dnr C 2021/819

högskoleprovsurvalet. En viss andel av platserna ska dock alltid fördelas på grundval av betyg och resultat från högskoleprovet. Ett medgivande ska avse ett eller flera bestämda antagningstillfällen.

Innan högskolan meddelar föreskrifter enligt första stycket ska UHR ges tillfälle att yttra sig över högskolans förslag.

Följande urvalsgrunder tillämpas:

BI - Gymnasiebetyg - utan kompletteringar

Undantag för elever med examen från yrkesprogram som skaffat sig grundläggande behörighet genom att komplettera med Svenska 2 och 3 och/eller Engelska 6 inom kommunala vuxenutbildningen eller folkhögskola.

BII - Gymnasiebetyg - med kompletteringar

Sökande som har höjt sitt meritvärde med ett nytt betyg i en kurs, eller med en kurs som kan ge meritpoäng, konkurrerar både i BI och BII (i grupp BI med sitt ursprungliga meritvärde och i grupp BII med sitt nya meritvärde).

Den som kompletterat för att bli behörig konkurrerar bara i BII. Sökande som styrker särskild behörighet genom basårsstudier, folkhögskolestudier eller andra motsvarande kunskaper ingår också i BII.

BF – Folkhögskola

Studieomdöme från allmän kurs på folkhögskola

HP - Högskoleprov

I provurvalet HP deltar alla behöriga sökande med giltigt högskoleprovsresultat. Lägsta godkända resultat för att delta i provurvalet är 0,05 poäng

ÖS – Övriga behöriga sökande

Sökande som inte kan konkurrera i betygs- eller provurvalet kan antas om det efter urval finns platser kvar.

DA - Direktantagna

Direktantagna t.ex. anstånd med studiestart.

PG - Platsgaranti

Platsgaranti ges till våra programstudenter.

SA - Sen anmälan

Sen anmälan placeras i denna urvalsgrupp och tilldelas meritvärde efter ankomstdatum.

Likvärdiga meriter

Om sökande har likvärdiga meriter sker urvalet genom maskinell lottning.

Urval - av högskolan bestämda urvalsgrunder

Högskolan får bestämma andra urvalsgrunder på högst en tredjedel av platserna. Urvalsgrunden ska bestå av sakliga omständigheter som är av betydelse för utbildningen.

Detta ger möjlighet att tillämpa alternativa urvalsmetoder vid sidan om gymnasiebetyg och högskoleprovsresultat och avser andra särskilda prov, kunskaper, arbetslivserfarenhet eller annan erfarenhet som är särskilt värdefull för den sökta utbildningen eller andra för utbildningen sakliga omständigheter. Syftet kan dels vara att främja och bredda rekryteringen till HDa, dels att särskild förmåga eller arbetslivserfarenhet är värdefull att beakta vid urvalet.

Alternativt urval kan användas som urvalskriterium i högre utsträckning än vad som anges ovan. Innan högskolan meddelar föreskrifter enligt första stycket ska UHR ges tillfälle att yttra sig över högskolans förslag.

Alternativa urvalsgrunder beslutas av antagningshandläggare och ska avse specifik utbildning under en viss antagningsomgång. Beslut ska fattas i så god tid, att information presenteras på webben innan utbildningen öppnar för anmälan.

4.2 Urval till utbildning som påbörjas på grundnivå och som vänder sig till andra än nybörjare
Denna rubrik avser kurser och program som påbörjas på grundnivå, där förkunskapskraven utgörs av en eller flera högskolekurser.

Urvalsgruppen är

APG Akademiska poäng

Den sökande konkurrerar med antal avklarade högskolepoäng intervallet 1–165. De urvalsgrundande poängen ska vara avklarade senast sista anmälningssdag. Poäng från fristående kurser jämförs med poäng från kurser inom utbildningsprogram. Ingen skillnad görs mellan poäng från HDa och poäng från annat lärosäte.

Urval - av högskolan bestämda urvalsgrunder

Högskolan får bestämma andra urvalsgrunder och vilken platsfördelning som ska göras. Urvalsgrunden ska bestå av sakliga omständigheter som är av betydelse för utbildningen. Detta ger möjlighet att tillämpa alternativa urvalsmetoder vid sidan av akademiska poäng och avser andra särskilda prov, kunskaper, arbetslivserfarenhet eller annan erfarenhet som är särskilt värdefull för den sökta utbildningen eller andra för utbildningen sakliga omständigheter. Syftet kan dels vara att främja och bredda rekryteringen till HDa, dels att särskild förmåga eller arbetslivserfarenhet är värdefull att beakta vid urvalet.

Alternativa urvalsgrunder beslutas av antagningshandläggare och ska avse specifik utbildning under en viss antagningsomgång. Beslut ska fattas i så god tid, att information presenteras på webben innan utbildningen öppnar för anmälan.

4.3 Urval till utbildning på avancerad nivå
Denna rubrik avser kurser och program på avancerad nivå.

Urvalsgruppen är

APA Akademiska poäng

Den sökande konkurrerar med antal avklarade högskolepoäng i intervallet 30–285. De urvalsgrundande poängen ska vara avklarade senast sista anmälningssdag. Poäng från fristående kurser jämföras med poäng från kurser inom utbildningsprogram. Ingen skillnad görs mellan poäng från HDA och poäng från annat lärosäte.

Urval - av högskolan bestämda urvalsgrunder

Högskolan får bestämma andra urvalsgrunder och vilken platsfördelning som ska göras. Urvalsgrunden ska bestå av sakliga omständigheter som är av betydelse för utbildningen. Detta ger möjlighet att tillämpa alternativa urvalsmetoder vid sidan av akademiska poäng och avser andra särskilda prov, kunskaper, arbetslivserfarenhet eller annan erfarenhet som är särskilt värdefull för den sökta utbildningen eller andra för utbildningen sakliga omständigheter. Syftet kan dels vara att främja och bredda rekryteringen till HDA, dels att särskild förmåga eller arbetslivserfarenhet är värdefull att beakta vid urvalet.

Alternativa urvalsgrunder beslutas av antagningshandläggare och ska avse specifik utbildning under en viss antagningsomgång. Beslut ska fattas i så god tid, att information presenteras på webben innan utbildningen öppnar för anmälan.

4.4 Separat antagning – studieavgiftsskyldiga studenter

HDA får besluta att sökande som omfattas av studieavgiftsskyldighet bara får antas till en utbildning vid separata antagningar. Högskolan bestämmer hur många separata antagningar som ska anordnas till en utbildning. Vid urval ska högskolan ta hänsyn till de sökandes meriter.

Högskolan får meddela föreskrifter om vilka urvalsgrunder som ska användas och vilken platsfördelning som ska göras. Urvalsgrunderna ska bestå av sakliga omständigheter som är av betydelse för utbildningen. Vid i övrigt likvärdiga meriter tillämpas lottning.

Separat antagning beslutas av antagningshandläggare och ska avse specifik utbildning under en viss antagningsomgång. Beslut ska fattas i så god tid, att information presenteras på webben innan utbildningen öppnar för anmälan.

5. Platsgaranti för sökande som genomgått basårutbildning vid Högskolan Dalarna

Om behörighet uppfylls efter studier från Tekniskt basår/Teknisk bastermin vid HDA ges platsgaranti till vissa högskoleingenjörsutbildningar nästföljande termin, förutsatt att studenten söker senast sista anmälningssdag. Vilka utbildningar som erbjuds finns på webbsidan för Tekniskt basår och Teknisk bastermin.

6. Antagning till senare del av utbildningsprogram

För att kunna bli antagen till senare del av ett program måste du uppfylla de särskilda behörighetskrav som gällde till programmets första termin samt ha läst kurser motsvarande programmets tidigare terminer (minst en termin). Du kan läsa om varje programs behörighetskrav på respektive programsida. Om det är fler sökande än platser och ett urval behöver göras baseras urvalet på antalet avklarade högskolepoäng vid sista anmälningssdag. Studenter vid HDa har förtur till lediga platser på senare del av program.

7. Parallelläsning

Student som vill läsa mer än det tillåtna antalet högskolepoäng under en termin kan ansöka om tillstånd för parallellläsning. Ansökan görs till studievägledningen vid HDa senast sista kompletteringsdag. Möjlighet att antas till mer än 45 hp per termin kan ges till sökande som under minst två på varandra följande terminer visat mycket goda studieresultat.

Ett beviljande av parallellläsning innebär ingen skyldighet för HDa att anpassa undervisning och examination efter studentens önskemål.

8. Anstånd med studier och studieuppehåll för utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Om det finns särskilda skäl, får en högskola i enskilda fall besluta att den som är antagen till utbildning på grundnivå eller avancerad nivå vid högskolan

1. får anstånd med att påbörja studierna, eller
2. får fortsätta sina studier efter studieuppehåll.

Beslut om anstånd och studieuppehåll fattas av HDa. Ansökan om anstånd och studieuppehåll görs via HDa:s webbplats och prövas av HDa. Om anstånd beviljas innebär det att utbildningsplatsen behålls till nästa tillfälle utbildningen startar, eller högst 18 månader om det inte finns synnerliga skäl för en längre tid. Förutsättningen är också att utbildningens förkunskapskrav är oförändrade och att anmälan inkommer i tid.

9. Överklagan

Beslut om att sökande inte uppfyller kraven på behörighet för sökt utbildning kan överklagas.

Överklagandet laddas upp via formuläret på antagning.se/universityadmissions.se.

Överklagandet ska ha kommit in senast tre veckor efter att den sökande har tagit del av beslutet. I formuläret anges vilket beslut det är som överklagas, samt vilken förändring den sökande önskar.

Överklagan gällande Anstånd med studiestart ska ställas till Överklagandenämnden för högskolan (ÖNH) men skickas till anstand@du.se. Överklagan gällande Studieuppehåll ska ställas till ÖNH men skickas till studenter@du.se